

Nova obrambna poteza koroških Slovencev

Sredi preteklega tedna je bila v Beogradu delegacija obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev, da bi seznanila udeležence beograjske konference (o uresničevanju sklepov helsinške konference o varnosti in sodelovanju v Evropi) o položaju slovenske manjšine na Koroškem. V ta namen so jim dr. Grile in dipl. iur. Warasch kot zastopnika Narodnega sveta koroških Slovencev in dr. Zwitter ter inž. Wieser kot zastopnika Zveze slovenskih organizacij izročili dokumentacijo in informativno gradivo o problemih slovenske manjšine v Avstriji. Priredili so tudi tiskovno konferenco.

V spomenici, ki so jo izročili predstavnikom 35 držav na konferenci, je rečeno, da slovenska narodna skupnost na Koroškem po več kot dvajsetih letih od podpisa avstrijske državne pogodbe še ne uživa pravic, ki so zajamčene v tem mednarodnem dokumentu za zaščito njenega obstoja in pospeševanja njenega razvoja. »Zakon o narodnostnih skupinah z dne 7. julija 1976 s pripadajočimi odredbami zvezne vlade z dne 19. januarja 1977 in z dne 31. maja 1977 ne samo da ne pomeni izpolnitve ustreznih določil državne pogodbe, temveč po našem globokem prepričanju bistveno zožuje in pogojuje te pravice,« je dalje rečeno v spomenici. »V skladu s trenutno ureditvijo lahko le peščica slovenske narodne skupnosti na Koroškem uživa manjšinske pravice, ki jih poleg tega izjemno restriktivno razlagajo in uporabljajo. Slovenska narodna skupnost je še vedno žrtev soviništnih izpadov in pritiskov, zlasti s strani nemškonacističnega »Koroškega Heimatdiensta«, katerega dejavnost meri na to, da odvzame slovenskemu bivalstvu njegov slovenski značaj in pravice kot manjšine, ne di bi tako dejavnost prepovedali.«

»Situacija v naši deželi, kjer kot avtohtoni narod že 1300 let živimo, je takšna, da smo izpostavljeni stalnim, deloma celo uzakojenim kršitvam človekovih pravic in temeljnih svobod. Takšen položaj onemogoča enakopravno sožitje pripadnikov dveh narodov na tem narodnostno mešanem ozemlju ter grozi z možnostjo konfliktov in novih oblik nasilja,« zaključuje spomenica, podpisana od obeh koroških okvirnih organizacij, in se nato obrača na predstavnike držav-udeleženk konference s prošnjo, naj obvestijo o tem svoje vlade, da ustrezno ukrepajo in da se zavzamejo v okviru svojih lastnih prizadevanj za dosledno izvrševanje

(Dalje na 7. strani)

ZKJ pred kongresom

V Jugoslaviji so v teku živahne priprave na 11. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, ki bo v letošnjem juniju v Beogradu. V tej zvezi je v torek, 21. t.m., bila v jugoslovanski prestolnici tiskovna konferenca za tuje časnikarje, na kateri je o bližnjem kongresu spregovoril tajnik izvršnega odbora Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Stane Dolanc. Dejal je, da bodo v ospredju kongresa »vprašanja nadaljnega razvoja socialističnega somoupravnega sistema v tem trenutku razvoja jugoslovanske družbe v celoti«. Največ pozornosti pa bodo na kongresu posvetili vlogi Zveze komunistov kot vodilne sile družbe.

Stane Dolanc je naglasil, da je »samoupravljalvska zavest jugoslovanske družbe dosegla visoko raven, tako da Zveza komunistov ni več »edini subjekt, ki zavestno usmerja in razvija socialistične samoupravne odnose«, saj to vlogo opravljajo »mnogi drugi dejavniki«. S tem pa ni rečeno — je nadaljeval govornik — da se zmanjšuje vloga Zveze komunistov, temveč se v družbi, v kateri deluje vrsta drugih političnih subjektov, zahteva od Zveze komunistov, da je še sposobnejša, da je njeno članstvo idejno-politično še bolj odgovorno, da ima še več znanja in da je tudi ustrezno organizirana za opravljanje takih nalog v družbi, v kateri deluje.

Stane Dolanc je opozoril na mednarodni položaj, ki terja od Zveze komunistov, da kot revolucionarna organizacija »nenehno bedi nad glavnimi pridobitvami revolucije, t.j. nad oblastjo delavskega razreda, državno suverenostjo in celovitostjo, družbeno lastnino, bratstvom in enotnostjo ter enakopravnostjo jugoslovanskih narodov in narodnosti«. »To so pridobitve — je naglasil

Dolanc — ki jih bomo branili z vsemi sredstvi, ki so nam na voljo«.

Tajnik izvršnega odbora Centralnega komiteja Zveze komunistov je napovedal nekatere spremembe, ki jih bodo vnesli v statut zveze, pri čemer pa je pristavil, da te spremembe ne bodo »spektakularne«. V tej zvezi je dejal, da bodo morda zmanjšali število članov v organih zveze po občinah, republikah in v federaciji, tako da bodo ti organi bolj gibčni in sposobnejši za urejevanje konkretnih vprašanj v družbenopolitičnem življenju.

Kot že pred kratkim na seji Centralnega komiteja, ko je izustil znani stavek, da socializma v Jugoslaviji ne gradijo samo komunisti, je Stane Dolanc tudi na tiskovni konferenci govoril o tem gotovo kočljivem vprašanju, se pravi, kako dejansko omogočiti tudi nekomunistom soudeležbo pri gradnji socializma, to je pri izoblikovanju glavnih smernic socialističnega razvoja. V tej zvezi je dejal, da »član Zveze komunistov nima nobenih privilegijev, saj skupno z drugimi ljudmi samoupravljalci išče najboljšo odločitve«. »Še več, ne vidimo niti potrebe — je nadaljeval — da bi o vseh stvareh najprej razpravljale organizacije zveze komunistov, temveč puščamo našemu članstvu vso svobodo, da skupaj z drugimi ljudmi išče najboljšo in najustrežnejšo rešitve«. Zveza komunistov bi nastopila le v primeru, da bi odločitve bile v neposrednem nasprotju z ustavo in s temeljno smerjo razvoja jugoslovanske družbe — je dejal Stane Dolanc.

Potem ko je govornik poudaril, kako mora Zveza komunistov biti stalno povezana s celotno strukturo delegatov, od občine do

(Dalje na 7. strani)

INFLACIJA JE BILA VEDNO

Dan za dnem slišimo veliko hudih besed na račun inflacije, kakor da je to nekaka gospodarska bolezen oziroma abnormalno stanje. V resnici pa je le malokateri pojav v zgodovini tako normalen in trajen kot inflacija. Ni dobe, ki bi ne bila poznala inflacije. To je nujno zvezano z denarnim in sploh tržnim gospodarstvom, kajti višanju zaslužka nujno odgovarja večje povpraševanje, to pa povzroča višanje cen in višanje cen je le drug izraz za inflacijo, če preseže mejo, ki se zdi normalna.

Zanimiv primer inflacije nam nudi izraz za nekdanji rimski zlatnik — aureus. Mladi moški iz Skandinavije so hodili pred kakimi 1600 leti in že prej, pa tudi še pozneje služiti v rimsko ali bizantinsko vojsko kot

najemniki in se vračali čez leta z zaslužkom in vojnim plenom domov. Zlatniki, ki so jih prinesli s seboj, so bili vredni po svoji kupni moči vsaj današnjih 100.000 lir, pa tudi več. Danes pa pomeni ista beseda, t.j. aureus, v skandinavskih jezikih ör, samo eno stotinko krone, valutne enote skandinavskih držav, približno poldrugo liro, čeprav je nastal ör, kot rečeno, iz besede za zlatnik. Beseda, ki je prvotno pomenila zlatnik v vrednosti 100.000 lir in več, pomeni torej zdaj le še najmanjšo denarno enoto in vrednost öra je tako padla v 1500 letih za skoro stotisočkrat.

Ameriški dolar je izgubil v sto letih več kot devet desetih svoje vrednosti, čeprav je bil vedno trdna valuta

RADIO TRST A

7. : NEDELJA, 26. februarja, ob: 8.00 Poročila. 8.15 Dobro jutro. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Nediški zvon, oddaja o Beneciji (Laura Bergnach). 10.15 Vedri zvoki. 10.30 Koga smo srečali. 11.00 Poročila. 11.05 Mladinski cder: »Viljica Vera«. Pravljična zgodba. 11.35 Nabožna glasba. 12.00 Poročila. 13.00 Ljudje. 13.20 Poslušajmo spet - vmes: 14.00 Poročila. 15.00 Šport in glasba. 19.00 Poročila.

: : PONEDELJEK, 27. februarja, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljična. 8.00 Novice. 9.00 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Pevci. 9.30 Kaku so jelo. 9.45 Glasbena medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.30 Biti ženska. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Poslušali boste. 13.00 Poročila. 13.15 Slovenski zbori. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba. 15.00 Glasbeni ping pong - vmes: 15.30 Poročila. 16.30 Glasba za najmlajše. 17.00 Poročila. 17.05 W.A. Mozart: Sinfonija št. 29. 17.30 Glasbena panoraba. 18.00 Poročila. 18.05 Izбира bivališča. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

: : TOREK, 28. februarja, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljična. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Glasbena kronika. 9.30 Naši nepoznani znanci (Bruna Pertot). 9.45 Medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert - vmes (10.35 cca): Pisma Marie Isabelle Marenzi. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Poročila. 13.15 Zborovska glasba. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Motivi iz filmov. 15.30 Poročila. 15.35 Top lestvica. 16.30 Otroški svet. 17.00 Poročila. 17.05 Koncert. vodi Oskar Kjuder. Sodeluje flavtistka Irena Grafenauer. 17.40 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Problemi jezika.

: : SREDA, 1. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljična. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Skladatelj. 9.30 Prehrana in zdravje (dr. Marko Jevnikar). 9.40 Medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.45 Oddaja za prvo stopnjo osnovne šole. 11.00 Ljudje in dogodki. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Ljudsko izročilo. 12.10 Pojmo. 12.45 Verska skupnost Jehovih prič: Ali sedaj živeti ne umrejo? 13.00 Poročila. 13.15 »Števerjan '77«. 13.30 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Kličite Trst 310065. - vmes: 15.30 Poročila. 16.30 Otroci pojo. 17.00 Poročila. 17.05 »Rusa riga čez uograde«. Igra - vmes: 18.00 Poročila. 18.30 Glasbena panorama. 19.00 Poročila.

: : ČETRTEK, 2. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljična. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Zlate plošče. 9.30 Mali oglasi. 9.45 Medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.45 Družina. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Poročila. 13.15 Pevsko tekmovanje »Seghizzi«. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Evergreni. 15.30 Poročila. 15.35 Novo v diskoteki. 16.30 Odprimo knjigo pravljic. 17.00 Poročila. 17.05 B. Bartók: Sonata. 17.25 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Človek in mikrobiologija. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

: : PETEK, 3. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljična. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Lahka glasba. 9.30 Zapiski Marka Kravosa. 9.35 Medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.35 Rojstna hiša naših velmož. 11.00 Oddaja za srednjo šolo. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Na sporedu je opera. 12.45 Združenja za kulturne stike s Sovjetsko zvezo. 13.00 Poročila. 13.15 Cerkvena zborna iz Boršta in Bazovice. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 XY odgovorja. 14.30 Veliki izvajalci. 15.30 Poročila. 15.35 Mladi in glasba (Tomaž Simčič). 16.30 Otroški vrtljak. 17.00 Poročila. 17.05 Marij Kogoj: Piano. 17.35 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Kulturni dogodki. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

: : SOBOTA, 4. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljična. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.30 Pregovori. 9.45 Medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.30 Kulturno pismo. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Poročila. 13.15 Ljudske pesmi. 13.35 Izbor iz operet. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Gremo v kino. 15.00 Tekmujte s Petrom, (Peter Cvelbar). 15.30 Poročila. 16.30 Svet okoli nas. 17.00 Poročila. 17.05 Mi in glasba. 18.00 Poročila. 18.05 »Kraljična Haris«. (Anton Leskovec). 18.45 Vera in naš čas. 19.00 Poročila.

STRAHOVLADA V GVATEMALI

Kot so te dni poročale tiskovne agencije, so takoimenovani »oddelki smrti« ubili v zadnjih treh mesecih lanskega leta v Gvatemali najmanj 113 ljudi, med njimi največ kmete in študente. Te številke je objavila organizacija »Amnesty International«, ki se briga za politične preganjance po vsem svetu. Kot znano, je dobila lani za to »Nobelovo nagrado za mir«. Njeni podatki so vedno preverjeni in dokumentirani. Večino tistih 113 ljudi so našli mrtve, ostali pa so izginiti brez sledu, vendar ni dvoma, da so tudi mrtvi.

Po istih podatkih je bilo ubitih v Gvatemali od leta 1966 do danes že nad 20.000 ljudi iz političnih vzrokov. Te zločine počenjajo oborožene skupine, nekaka prostovoljska milicija okrutne desničarske diktature predsednika Kjella Laugeruda Garcia. Kljub značilnemu skandinavskemu imenu pa je v njem malo skandinavske kulture, in človečnosti ter še manj demokratičnega duha. To je eden izmed značilnih srednjeameriških predsednikov-diktatorjev, ki nočejo več izpustiti oblasti iz rok, kadar se je enkrat polastijo (največkrat z državnim udarom) in so pripravljeni storiti vsako hudodelstvo, samo da obdržijo svojo osebno diktaturo pokoncu.

Diktatura pa pušča polno svobodo akcije morilskim oboroženim skupinam, ki strahujejo prebivalstvo, predvsem seveda indijansko kmečko prebivalstvo, če pokaže kak namen, da bi terjalo večje politične in socialne pravice, in mlade izobražence, zlasti študente, ki skušajo organizirati tajno odporiško gibanje. »Amnesty International« objavlja o vsakem ubitem ali izginulem iz skupine tistih bolj podrobno dokumentacijo. Trupla so našli na poljih ali v rekah in so povečini izkazovala znake mučenja.

Oborožene skupine, ki ubijajo, so bile prvotno ustanovljene z namenom, da bi nastopale proti levičarski gverili, s časom pa so se spremenile v čisto teroristične »škvadre«. V dokumentu »Amnesty International« je rečeno, da »najvišje vladne sfere molče odobravajo početje teh skupin«.

Gvatemala je najbolj zahodna izmed držav na srednjeameriški ožini in meji na za-

hodu na Mehiko. Šteje 108.889 kvadratnih kilometrov in okrog pet in pol milijonov prebivalcev, med katerimi pa je nad polovico čistih Indijancev in okrog 30-odstotkov mešancev. Ostali so belci. Vendar tem številkam ni povsem zaupati, ker so uradne. Po zasebnih cenitvah je ogromna večina prebivalstva čiste indijanske krvi. To so potomci naroda Maya, ki je igral nekdanj v srednji Ameriki veliko vlogo. Belcev pa je po tej cenitvi samo kakih pet odstotkov. Ti si lastijo še vedno vso oblast v državi in držijo indijansko prebivalstvo v popolnem podložništvu. Indijanci — po veliki večini kmetje — nimajo svoje stranke in tako tudi nobenega vpliva v državi. Vsako njihovo zahtevo po političnih pravicah zatre diktatura z nasiljem. Gvatemala je po prebivalstvu najbolj indijanska država v srednji Ameriki in morda na ameriški celini sploh. Uradni jezik v državi je seveda španščina, toda Indijanci govorijo še svoje jezike, med katerimi je daleč najbolj razširjen jezik maya. Življenjska raven je na nizki stopnji. Po neki statistiki izpred nekaj let pride en radijski aparat šele na vsakih deset prebivalcev. Kmečko prebivalstvo živi največ od koruze in fižola ter živinoreje.

Kljub takim notranjim razmeram in revščini pa vodi gvatemalska diktatura navzven zelo bojevito politiko in se hoče za vsako ceno polastiti sosedne britanske kolonije Belize. S svojimi grožnjami preprečuje, da bi lahko Belize postal neodvisen, kot so postale sicer že skoro vse druge britanske kolonije v srednji Ameriki.

—0—

35. OBLETNICA VOJKOVE SMRTI

Včeraj, v sredo 22. t.m., je minilo 35 let od smrti primorskega junaja Janka Premrila-Vojka. Bil je hudo ranjen teden dni prej v boju s fašisti v bližini Idrijske Bele. Prava zdravniška nega bi ga bila morebiti rešila, vendar ni bilo mogoče dobiti zdravnika. Vojko je odšel v gozdove in začel partizanski boj z okupatorji že v februarju 1942 in postal — ter je ostal do danes — simbol odpora primorske in vse slovenske zemlje proti tujemu okupatorju in nasilju nad slovenskim narodom.

9. Koroški kulturni dnevi

V petek in soboto preteklega tedna (17. in 18. t.m.) so bili v Celovcu 9. Koroški kulturni dnevi, na katerih so obravnavali temo »Zgodovina šolstva na južnem Koroškem«, o čemer je bila prirejena tudi razstava. Diskusijo je vodil dr. Valentin Inzko, kot predavatelj oziroma referenti in koreferenti pa so se zvrstili številni koroški intelektualci, ki se ukvarjajo s problemom tamkajšnjega slovenskega šolstva (če lahko o njem, razen gimnazije, sploh govorimo). Govorili so Teodor Domej, Matjaž Klemenčič, Agustin Malle, Štefan Pinter, Vladimir Wakunig in še nekateri drugi.

Kulturnih dnevov so se udeležili tudi nekateri zgodovinarji in gostje iz Ljubljane, pa tudi kak posamezni slovenski izobraženec od drugod, med njimi dr. Peter Urbanc iz Toronta. Diskusija je bila živahna, ven-

dar pravijo, da je opaziti, da odkar so bili kulturni dnevi po sili razmer preloženi na februar, število obiskovavcev nazaduje, »ker tisti, ki so jim Koroški kulturni dnevi predvsem namenjeni (učitelji, šolarji, študenti), radi februarske počitnice izrabijo za smučanje«, kot je zapisal »Naš tednik« v svojem uvodniku, posvečenem tem dnevom. Koroške kulturne dneve skupno prireja obe okvirni koroški organizaciji, zato — razumljivo — na njih ne obravnavajo širše kulturne in svetovnonazorske problematike, kot v Dragi, ampak samo manjšinske probleme v pravem smislu besede.

—0—

Za avtonomijo v okviru španske države se poteguje poleg Katalonije in Baskije tudi Andaluzija. Avtonomno gibanje pa se pojavlja tudi v deželi Galicija na severozahodu Španije.

PROSTOR MLADIH

NA LEPOSLOVNI FAKULTETI

V prejšnji številki smo poročali o srečanju mladine Slovenske skupnosti o problemih univerze in povezovanja slovenskih akademikov. Povzeli smo tudi eno izmed poročil o stanju na posameznih fakultetah. Zadnjič je bil govor o pravni fakulteti, tokrat pa posvečamo nekaj besed slovenski prisotnosti na tržaški leposlovni fakulteti.

Na leposlovno-filozofski fakulteti je razmeroma visok odstotek slovenskih univerzitetnih študentov, vsekakor je slovenska prisotnost na tej fakulteti najbolj vidna. Slovenski študent ima možnost, da med drugimi predmeti lahko izbere slovenščino in zgodovino slovenskih držav. Oba predmeta poučujeta slovenska profesorja. Zadnja leta se je na fakulteti spremenil način študija z uvedbo letnih seminarjev in dela po skupinah. Na teh seminarjih se večkrat pojavljajo vprašanja, ki izredno zanimajo nas Slovence. Tudi italijanski študentje imajo tako možnost, da se seznanjajo npr. z zgodovino slovenskega naroda. Seminarji predstavljajo tudi tisti pomembni moment, ko se slovenski in italijanski študentje spoznava. V lanskem akademskem letu se je na primer vršil seminar o dvojezičnosti v okviru Inštituta za psihologijo; Zgodovinski inštitut je na posebnem seminarju preučeval odnose med italijansko in jugoslovansko državo oz. njunimi narodi od polovice prejšnjega stoletja do leta 1933; v seminarju o srednjeveški zgodovini so obravnavali tudi staro slovensko zgodovino. Letos se seminar o dvojezičnosti nadaljuje, pri Zgodovini slovenskih narodov je bil uveden poseben seminar za slovenske študente na temo »Slovinci med obema vojnama«.

V lanskem akademskem letu je istočasno s tem odpiranjem fakultete prišlo tudi do vrste pobud s strani slovenskih študentov, ki so se povezali in pravzaprav dali pobudo za skupno preučevanje problemov po vseh fakultetah in za skupno zborovanje slovenskih akademikov. Prva zahteva je zahtevala slovenščino: zahtevali smo stolico za slovenščino in preureditev predavanj, ki naj bi bila za vsak letnik (študent lahko sledi slovenščini štiri leta) različna, a zaradi sedanjega ustroja to ni mogoče. Zahtevali smo tudi, da se razčisti položaj naše lektorice, ki jo še vedno plačuje Ljubljana, ter da se uvedejo tudi drugi predmeti, ki so nujno potrebni za našo manjšino, ki pač dobiva profesorje slovenščine, zgodovine in zemljepisa pretežno s te fakultete.

Od tega problema smo prešli na splošnejšo analizo univerze in njene vloge v naši družbi. Didaktični komisiji fakultete je kolektiv slovenskih študentov dal pobudo, da pripravi dokument, o katerem naj bi razpravljali po vseh inštitutih, obravnaval pa naj bi, poleg še navedenega, vlogo slovenske problematike v posameznih učnih načrtih ter povezovalo s teritorijem (v tem primeru: slovensko stvarnostjo). Tako je prišlo do več pobud: okrogla miza o Cankarju, simpozij o H. Tumi, predavanje o slovenskem tržaškem gledališču.

Letos nameravata tržaška leposlovna fakulteta in ljubljanska filozofska fakulteta (s katero je podpisala dogovor) organizirati v Trstu teden predavanj in okroglih miz o slovenski literaturi, v Ljubljani pa teden predavanj o italijanski literaturi.

Vse to seveda ne pomeni, da teče vse gladko. O stolici se nič ne sliši, udeležba

italijanskih kolegov pri omenjenih pobudah je bila skromna. Priče smo celo dejstvu, da je, kljub lanskemu kritičnemu mnenju študentov, letos uveden lektorat italijanskega jezika za slovenske študente, ki da ne obvladajo dovolj tega jezika. To bo mogoče tudi res, a lektorat tega gotovo ne bo rešil. Tudi način za Slovence ni sprejemljiv, saj bi lahko bil lektorat namenjen vsem, ki bi ga čutili za potrebnega, saj je tudi med italijanskimi kolegi kdo, ki svojega knjižnega jezika ne obvlada. Lani smo tudi izrazili mnenje, da je prav tako potreben tečaj slovenskega jezika za italijanske študente, če naj bomo enakopravni. Vsekakor je absurdno, da poseben tržaški lektor skrbi za boljšo italijansko maloštevilnih udeležencev predavanj, redna lektorica slovenščine pa nima urejenega položaja, ko je pa to krvavo potrebno.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB

v a b i n a

OKROGLO MIZO O LITERARNIH VAJAH
v soboto, 25. februarja, ob 19.30.

Sodelujejo uredniki dijaškega lista in dijaki.

—o—

VERA IN POLITIKA V JUGOSLAVIJI

Kot poroča ljubljansko »Delo«, je zvezna konferenca Socialistične zveze v Beogradu razpravljala o razmerju do vere, oziroma religije in do delovanja verskih skupnosti. Izhodišče za razpravo je bilo stališče, da versko prepričanje ne more biti nikaka ovira za vključevanje vernikov v samoupravno življenje in da socialistična opredelitev ni v nasprotju z religiozno zavestjo.

V tej zvezi so na seji tudi govorili o pozitivnih procesih večjega vključevanja vernikov v samoupravne socialistične tokove, kar seveda ne izključuje — tako piše »Delo« — še vedno navzoče zlorabe Cerkve v politične namene.

Spričo tega je treba v politični akciji jasno ločiti verska čustva od njihove zlorabe. »Vsaka politika, ki bi zoževala fronto socialističnih sil in delila ljudi na vernike in nevernike, bi bila usojena na neuspeh. Takšno delitev - zaključuje »Delo« - si želi reakcionarni del klera, ker bi pomenila razbijanje enotne fronte socialističnih sil; to bi morali zmeraj upoštevati in potem bi bilo manj sektaštva in dogmatskega odnosa do religioznih občanov, ki izvira predvsem iz neznanja.«

KANADA IN SOVJETSKI VOHUNI

Pred dvema tednoma je kanadska vlada odredila izgon enajst uslužbencev sovjetskega veleposlaništva, potem ko je prišlo do odkritja vohunske mreže. Zdi se pa, da vprašanje še vedno ni rešeno. Konservativni poslanec Cossitt je kritiziral vlado, da ni izgnala vseh funkcionarjev veleposlaništva, ki so bili zapleteni v vohunske mreže. Na osnovi nekega policijskega poročila Cossitt trdi, da od 61 sovjetskih diplomatov v Kanadi, jih 28 opravlja vohunsko službo. Isti poslanec trdi, da obstaja v Kanadi neka vohunska internacionala, ki teži za tem, da bi se okrepila teroristična dejavnost v Kanadi. Poleg Sovjetov in Kubancev omenja tudi francoske agente, po vsej verjetnosti v zvezi s težnjami po popolni avtonomiji Quebeca.

ČETRTRA ŠTEVILKA "JAMBORA"

Izšla je nova, četrta številka skavtskega lista »Jambor«. Razveseljivo je, da prinaša tokrat na prvem mestu, kot uvodnik daljši članek družbeno in narodno-aktualne vsebine z naslovom »Pot k zaščiti naše manjšine«, ki ga je napisal Krotki bivoli. V njem navezuje na prvo sejo novoustanovljene komisije, ki mora v teku tega leta pripraviti osnutek državnega zakona za globalno zaščito Slovencev v Italiji. V članku je razloženo, kaj pomeni izraz »globalna zaščita«, ki ga zdaj tolikokrat beremo in slišimo, nato pa pojasnjuje nujnost enakopravnosti narodnih manjšin, ki pa sama po sebi še ni dovolj, kajti manjšina je že s tem, da je veliko šibkejša od večine, ogrožena tako številčno kot jezikovno in tudi v drugih ozirih. Zato Slovenci vseh prepričan in vseh strank že leta in leta zahtevajo zaščitni zakon tudi za našo manjšino in to naj bi bila ta »globalna zaščita«. »Vsekakor je imenovanje komisije za nas zgodovinski dogodek, sad desetletnih prizadevanj. Spremljati bo treba njeno delo, poudarjati naše zahteve in podpirati njene slovenske člane«, zaključuje Krotki bivoli.

V številki najdemo potem še razne druge zanimive članke, kot npr. »Naš Kras - O jamah in živih bitjih v njih«, katerega avtor se je podpisal kot »Zajček«, nadaljevanje pogovora s Fabiom Klaričem o njegovem potovanju iz Livorna

v Singapur in nazaj, razgovor s Svetom Grgičem, ravnateljem Glasbene matice, »V iskanju krščanske podobe« iz Tonetovega peresa, več zabavnih člankov v zvezi s pustom in drugim

Mogoče ne bo škodilo, če navedemo iz zanimivega Klaričevega pripovedovanja o doživljajih na njegovem potovanju tale značilni odstavci: »Na glavnem trgu v Geddi (glavnem mestu Saudske Arabije - ip. N.) so vsak petek sodne obravnave. Ko nekdo prvič kaj ukrade, mu odsekajo desno roko, drugič pa mu odsekajo glavo in to na glavnem trgu, da je vsem za zgled. Zanimivo je tudi to, kako stroge kazni imajo za druge malenkosti. Če imaš alkohol pri sebi, lahko greš v zapor tudi za tri mesece, če si pa tujec, greš v zapor, nato pa te izženejo iz države in se ne smeš več vrniti. Isto velja tudi, če gledaš ženske. Ako se kaki ženski zdi, da jo nekam čudno gledaš, te lahko prijavi in greš v zapor, lahko pa te tudi obglavijo. Kako jih lahko gledaš, ne vem — pripominja avtor — saj so vse pokrite, tudi preko oči, tako da sploh ne veš, kaj je spredaj ali zadaj...«

Tudi jezik v listu je lep. Simpatični skavtski list zasluži, da bi ga bralo čim več naše mladine. Pri tem bi se ne le česa naučili, zlasti ljubezni do narave in do poštenega življenja, ampak bi se tudi zabavali in naučili lepe slovenščine.

Glasilo vaškega občestva v Križu

Križani izdajajo, kot znano, že drugo leto svoj vaški list »Sk'danc«, po starodavnem nazivu vaškega studenca, pri katerem so se nekdanje žene in dekleta, zajemale vodo, prale in se seveda pomenile ter si izmenjale novice. Tako je bil »Sk'danc« dejansko tudi vaški obveščevalni center in list, ki nosi njegovo ime, po pravici naveduje na to tradicijo.

List je čedno natipkan in razmnožen ter napravi simpatičen vtis, tembolj ker postaja od številke do številke tudi vsebinsko zanimivejši. Žal pa letošnji letnik — doslej sta izšli dve številki — nima navedbe letnika in tudi številka bi morala biti navedena že na naslovni strani. To so sicer malenkosti, ki pa so pomembne za tiste, ki si nameravajo list ohraniti, drugače bodo vedno ugibali, od kdaj je kakšna številka. In gotovo jih ni malo, ki si list shranjajo.

Prva letošnja številka se začne s kolarjem, razvrščenem po dnevih v tednu, tako da lahko vsak takoj ve, na kak dan bo

ZA OTROKE OSNOVNIH ŠOL MED POČITNICAMI

Tržaška občina bo tudi letos poskrbela za ustanovitev in delovanje poletnih celodnevni središč za osnovnošolske otroke. Letos bo število središč še povečala. Odbornik Zanini je s tem v zvezi poročal v svetoivanski konzultaciji. Lani je tržaška občina ustanovila poletni center tudi za slovenske osnovnošolske otroke na pobudo društva staršev »Oton Župančič« in svetoivanske konzulte.

Središče je bilo namenjeno vsem osnovnošolskim otrokom slovenskih šol tržaške občine. Letos bo občina ustanovila dve središči za slovenske otroke. Podrobnosti bodo znane že sredi marca, tako da bodo lahko starši sodelovali s konzultacijo in pravočasno načrtovali počitnice. Odbornik Zanini je na poseg zastopnikov slovenskih staršev izrazil pripravljenost, da imenuje slovensko socialno asistentko tudi za slovenske osnovne šole v mestu.

padel kak praznik. Zraven je lepa risba kmeta, ki priostruje kol. Stran je izdelal Mirko Doušak, za ostalo tehnično opremo, ki je kot rečeno, čedna, pa odgovarja Katja Tretjak. Uvodnik pod naslovom »V novo leto« je napisal Sandor Tence in iz njega naj navedemo samo naslednji odlomek oziroma konec, ki razodeva, kakšen duh navdihuje kriško mladino, ki se je pogumno in delavno lotila izdaje tega glasila: »Mor da bo kdo rekel, da je treba za Novo leto pisati in govoriti o veselih stvareh. Mi pa moramo poudarjati žalostne, tiste, ki so zatajili svoj materni jezik. Vsem našim ljudem, bralcem, starim in mladim in tudi tistim, ki se sramujejo, da so Slovenci, in z upanjem, da se bodo zavedli napak, želimo zdravo in dobro Novo leto. Sami sebi pa si želimo, da bomo tudi mi boljši v borbi za

tiste cilje in ideale, za katere so se borili naši dedi in naši očetje.«

Miran Košuta je prispeval reportažo o ljudskih nošah, pravzaprav pogovor oziroma intervju s kriško šiviljo, ki je nekoč šivala take noše. Članek ima resnično etnografsko vrednost (le škoda, da ni navedene tiste ženice) in tudi to nam dokazuje, kako pomembni za ohranitev stare ljudske kulture in tradicij ter sploh pravega vaškega občestva so taki vaški listi.

»Sk'danc« prinaša poleg tega še članek o problemu slovenskega otroškega vrtca v Križu in sploh o problemu takoimenovanega samoupravljanja zapostavljenih vrtcev, pisma uredništvu, pisemca oziroma kratke spise otrok iz osnovne šole, polnih prikupneka otroškega življenja in problemčkov, športni prispevek Walterja in Pavla ter še razne drobtine. Tudi jeziku ni kaj reči, obratno, zelo dober je.

O drugi letošnji številki pa kdaj drugič.

Interpelacija svetovalca Slovenske skupnosti v Dolini

Občinski svetovalec Slovenske skupnosti Boris Gombač je naslovil na dolinskega župana interpelacijo, v kateri ga vprašuje, ali namerava njegova uprava prirediti gospodarsko konferenco, da bi na ta način prispevala »k resničnemu enakopravnemu pristopu in samostojnemu odločanju tudi na gospodarskem področju, ki je prav tako življenjsko pomemben za obstoj in nadaljnji razvoj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji«. Svetovalec Slovenske skupnosti v Dolini se pri tem sklicuje na zakon o industrijski preusmeritvi, na zakon o obnovi potresnih področij, na zakon o zaposlitvi brezposelne mladine in na osimski sporazum, zlasti kar zadeva gospodarsko sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo.

Svetovalec Gombač omenja nadalje odločitve Tržaške ustanove industrijskega področja (EZIT) glede razširitve industrijske cone v Osapsko dolino, zaključke druge tržaške gospodarske konference, sklepe milj

skega občinskega sveta ter gospodarski dokument enotne sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL.

—o—

ŽRTVE MAMIL TUDI V TRSTU

V torek so ponovno sprejeli v tržaško bolnišnico eno izmed dveh deklet, ki so ju pregledali pretekli teden v zvezi s primeri zastrupljenja za glivico »candida tropicalis«, ki je bila pomešana s tajskim mamilom. Kot znano, so bili trije mladinci na zdravljenju v kliniki padovanskega vseučilišča zaradi hudih posledic mikoze. Dva mladince sta Tržačana in eden od njiju je izgubil vid. Tržaško mladenko so sprejeli v bolnišnico iz previdnostnih razlogov, saj pravočasno zdravljenje lahko prepreči hujše posledice.

Tržaški preiskovalni sodnik, ki se ukvarja z zadevo prekupčevanja zastrupljene pošiljke mamil, je izdal dva zaporna naloga. Varnostni organi so aretirali 19-letnega Martina Trevisana, znanca dveh deklet. Druge aretacije niso izvedli, vsekakor gre za manj pomembnega prekupčevalca. Tudi v Padovi se nadaljuje preiskava.

RADIJSKA UPRIZORITEV IGRE »RDEČA ČRTA ČEZ OGRADE«

V lanske sezoni so igralci prosvetnega društva »Tabor« z Opčin večkrat z uspehom nastopili doma in v okoliških vaseh, nekajkrat tudi onkraj meje, z veselo Artačevo trodejanjo »Rdeča črta čez ograde«. Zabavna igra duhovito podaja življenje Opencev okoli leta 1903, ko je vas postala zaradi tramvaja in gradnje železnice važno tržaško predmestje.

Tehnični napredek in prvi avtomobil, ki je po rebri privozil na kraško planoto, je popestril patriarhalno življenje, a je obenem z razlašanjem zemlje za novo železnico vnesel tudi tujo miselnost, ki je načela kmečki značaj vasi. Kovač Just, ki ostane zvest svoji zemlji in domačemu izročilu, se temu upre, čeprav ve, da njegov nastop ne bo prinesel zaželenega uspeha.

Igro so igralci podali v domačem narečju, da bi jo bolj približali tedanjemu času. Sedaj jo bodo ponovili na radiu 1. marca ob 18.05.

Pouk na poklicnih šolah tudi v slovenščini

Deželni svet je z večino glasov odobril zakonski predlog deželne odbora, ki ureja v deželi Furlaniji - Julijski krajini poklicno izobraževanje. V glavnem predvideva ta zakon ustanovitev posebne deželne ustanove (IRFOP), ki bo skrbel za delovanje teh poklicnih šol. Tako v komisiji kot v zbornici se je o zakonu razvila živahna diskusija med večino in opozicijo.

Zanimiva je bila diskusija predvsem v deželni svet, ki je trajala cel teden. Svetovalci SSK (Štoka), PCI (Lovriha, Colli in dr.) ter PSI (Zanfagnini in Volpe) so posamično in skupno predložili vrsto amandmajev k deželni zakonski predlogu. Njihovi predlogi so govorili o možnosti poučevanja na poklicnih šolah v slovenskem jeziku. Ti predlogi so naleteli naj-

prej na gluha ušesa pristojnega odbornika, toda DC ni šla na to pot, ampak je predlog za poklicno izobraževanje v slovenskem jeziku sprejela: tako so bili omenjeni amandmaji izglasovani v deželni svet.

Kljub temu, da ima zakon o poklicnem izobraževanju določene pomanjkljivosti, pa je za nas dejstvo, da bo omogočeno delovanje omenjenih šol tudi v slovenskem jeziku, seveda zelo pozitivno.

Omenimo naj, da so ob izglasovanju tega zakona stranke dale razne izjave. Med njimi je tudi deželno tajništvo Slovenske skupnosti izdalo daljše tiskovno poročilo, v katerem jemlje z zadovoljstvom na znanje, da so bili v deželni svet sprejeti amandmaji njenega svetovalca ter amandmaji svetovalcev, ki so se zavzeli za poklicno izobraževanje tudi v slovenskem jeziku.

Kako gre vinogradniku Humarju v Brdih

(Iz »Števerjanskega vestnika« - odiomek)

Zatekel sem ga v kleti. Kje drugje boš v tem zimskem času našel vinogradnika kot pri negovanju zlahtnega pridelka! Pa ni bil sam. Vsa družina je bila krog njega. Tako le na pogled in na hitrico sem presodil, da so bili za polnilnim strojem zbrani kar trije rodovi Humarjev.

..Napolnjenih steklenic, prelepljenih z nalepkami »firme Humar« in vsem, kar sodi zraven, ni nikoli dovolj.

Vino je tisti produkt števerjanskih ljudi, še ne tako dolgo nazaj kmetov z vsemi pridelki pomalem, zaradi katerega se zdaj vsi, domala do zadnjega imenujejo vinogradniki. A ne vinogradniki v drobnem po menu mesede, ampak že kar majhna zao-krožena podjetja, kjer pridelujejo grozdje sami, šolajo vino, ga polnijo v steklenice in sami, praviloma brez posrednikov, ga tudi prodajajo.

— Z bratom sva na podedovani zemlji je la skupno obdelovati vinograde, veliko zemlje pa sva še dokupila. Izkoristila sva vsa posojila, ki so bila na voljo.

Pomeni, da so bila posojila z ugodnimi odplačilnimi pogoji?

Prejeli smo

SEJA SINDIKATA SLOVENSKE SOLE —
DVE ŠTIPENDIJI

Dne 10. februarja se je vršila tretja redna seja Sindikata slovenske šole — tajništvo Gorica.

Odbor je pregledal sklepe prejšnje seje, ki so bili v celoti izvršeni.

Predsednik je prečital sporočilo goriške občine glede vrtnarice v vrtcu v Ulici Vittorio Veneto. Poročal je še o sindikalnem sestanku, ki se je vršil dne 19. januarja na nižji srednji šoli »I. Trinko« in tudi o delovanju deželne komisije. S tem v zvezi je povedal, da se bo letos matura vršila verjetno v Gorici in da se bodo dvojezični registri za šole tiskali iz sklada, ki ga predvideva člen 8 zakona 932 od 22. 12. 1973.

Za imenovanje v pokrajinske komisije za neučno osebe je odbor predlagal g. Iva Češčuta.

Odborniki so iznesli tudi zahtevo, da se v slovenščini izvede natečaj za napredovanje po zaslugah (merito distinto), ki se bo vršil 25. t.m. za osnovnošolske učitelje.

Odbor je sklenil, da v predvidenem roku pošlje deželni upravi proračun stroškov za prevode aktov in drugega, v smislu deželnega zakona št. 11 od 3.3. 1971.

Odbor je vzel v pretres predloge sindikata CGIL-SCUOLA, ki se tičejo problemov slovenskih šol v deželi. Sindikat je to iniciativo pozdravil. Govora je bilo tudi o osnutku deželnega zakona za strokovno izobraževanje. Kakor običajno, bo tudi letos od 2. do 16. julija v Ljubljani seminar slovenske kulture. Sindikat ima na razpolago dve štípendirani mesti in naproša zainteresirane člane, da se javijo s pismeno vlogo do 10. marca direktno na sindikat.

— Da. Skoraj zastoj, bi dejal. Pred sedmimi leti na primer so bila posojila za kmetijsko dejavnost z 1-odstotno obrestno mero na 40 let, zdaj pa je obrestna mera 3 odstotke. Se zmeraj ugodno.

Koliko posojila ste potemtakem najeli in od koga?

— Od vseh investicij, to je za nakup zemlje, nabavo strojev in ureditev poslopja, sva dve t retjini plačala s posojili in to iz programa gorske skupnosti.

To je poseben fond, namenjen za razvoj obmejnega območja, kajne?

— Gre za interes in politiko države, da bi obmejni kraji ostali živi, se pravi gospodarsko dovolj močni, da se ljudje z zemlje ne bi izseljevali v industrijske kraje.

In z bratom Marinom se ukvarjata samo z vinogradništvom?

— Pri nas je pač tako. Za delovno silo je težko. Dela, ki jih je treba opravljati z roko, za nas niso več donosna. V poštev pride samo tisto, kar se da opraviti s stroji. To pa je vinogradništvo in kletarstvo, za kar imamo na voljo vse strojne in tehnične pripomočke.

Italija velja za deželo vina. Potemtakem morate pridelovati dobro grozdje in pripravljati dobra vina, če hočete uspevati na dokaj zahtevnem trgu. Kje ste se naučili vinogradniških in kletarskih veščin?

— Največ se naučiš pri delu. Saj pravijo: vaja dela mojstra. Razen tega sem naredil večerno kmetijsko šolo, vsako zimo pa obiskujemo po en mesec in več kmetijski tečaj.

Pravite vsako zimo. Koliko časa že?

— Petnajst let.

Torej se ne razglašate za vinogradnika, ki je pogoltnil vso učenost iz svoje stroke?

— Človek se uči, mora se učiti, vse življenje. To še posebej velja za vinogradništvo. Včasih je bilo pomembno le to, da si pridelal kolikor toliko »užitno« vino. Zdaj je drugače. Trg je zahteven, vsako vino pa ima svoje značilnosti. Vino je kot bolnik. Nenehno ga moraš negovati.

Po kakšnih vinih je največje povpraševanje?

— Sauvignon in sivi pinot med belimi in kabernet pa tudi merlot med črnimi.

Se okus in želje kupcev hitro spreminjajo?

— Težko je reči. Toda eno je gotovo. Trt ne moreš prilagajati tako, kot če bi sadil fižol.

Kdo oziroma kje so v glavnem vaši odjemalci?

—Vino prodajamo pretežno v Trst in Gorico, pa tja do Milana. Nimava potnika, ki bi prodajal naša vina, ampak prihajajo kupci neposredno k nam.

Denimo, da živite zdaj v »zlato dobi« vinogradništva, ko gredo vina, zlasti z vašega območja, ki sodi pod vinogradniški okoliš italijanskih goriških Brd, dobro v denar. Kako določate temu ustrezno ceno?

— Imamo konzorcij, kjer se dogovarjamo o najnižjih cenah. Po tem dogovoru lahko prodajamo le po višji ceni od dogovorjene.

In kolikšne so te najnižje cene?

— Za steklenico 0,7 dcl, je pri belih vinih najnižja cena 950 lir, pri črnih pa 800. Praviloma pa so te cene vsako leto višje.

Pa najvišje cene, ki jih dosegajo vina iz vašega okoliša?

— Tja do 1300 lir za steklenico 0,7 dcl. V prodaji na debelo, se razume.

Marjan Remic

—o—

UMRL JE RAVNATELJ ROŽIČ

Zadet od možganske kapi je v videmski bolnišnici v ponedeljek umrl bivši dolgoletni ravnatelj srednjih šol v Gorici prof. Mihael Rožič. Star je bil 65 let in je že nekaj let bil ravnatelj italijanske klasične gimnazije in liceja v Gorici. Na to mesto so ga bili imenovali že pred mnogimi leti, a ga »dijaki« in italijanska javnost tedaj nista hoteli sprejeti, zaradi česar je bil poverjeni ravnatelj na slovenskih šolah.

Pokojnik se je rodil v kmečki družini na Oslavju in je diplomiral na filozofski fakulteti univerze v Padovi. Po vojni je več let poučeval latinščino in grščino na slovenski klasični gimnaziji, dokler ni postal ravnatelj. Vdovi in sinu izrekamo globoko sožalje.

Slovensko odposlanstvo na obisku v Furlaniji-Julijski krajini

V ponedeljek in torek je bilo na obisku v Furlaniji - Julijski krajini odposlanstvo komisije za mednarodne odnose skupščine Socialistične republike Slovenije. V odposlanstvu so bili predsednik Edo Brajnik, tajnik Drago Mirošič in član Vlado Uršič. Slovenska delegacija je bila najprej gost predsednika deželnega sveta Arnalda Pittonija. V razgovoru je predsednik Pittoni poudaril važnost tesnega sodelovanja med deželo Furlanijo - Julijsko krajino in republiko Slovenijo, kar je med drugim pripravilo pot za sklenitev osimskega sporazuma med obema državama, s čimer je bilo med drugim dokončno urejeno vprašanje državne meje in so bili postavljeni temelji za nadaljnje vsestransko sodelovanje. Predsednik

Brajnik je opozoril predvsem na duh osimskega sporazuma in izrazil upanje ter željo, da bi se prav v tem duhu razvijali nadaljnji odnosi med obema državama in se tudi uredila še odprta vprašanja. Predsednik Pittoni je goste zadržal na večerji, ki so se je udeležili tudi deželni tajniki vseh strank ustavnega loka in predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze.

V torek je slovenska delegacija bila gost predsednika videmske pokrajine Turella. Po prisrčnem razgovoru v palači pokrajinske uprave v Vidmu je slovensko odposlanstvo obiskalo Humin in bližnje potresno področje. Tu so namreč jugoslovanska podjetja postavila 87 montažnih hiš. Iz Humina je

(Dalje na 8. strani)

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Več skrbi našim mladinskim listom

Široka slovenska javnost na Tržaškem in Goriškem se, po vsem sodeč, ne zaveda dovolj, kakšno pedagoško bogastvo ima v svojem sorazmerno zelo razvitem mladinskem tisku, kot so »Galeb«, »Pastirček«, »Literarne vaje« in »Jambor«. Drugače ne bi bilo neprestano slišati iz uredniških krogov teh publikacij tožb o njihovi ogroženosti zaradi pomanjkanja podpore s strani javnosti, kar pomeni — preprosto povedano — zaradi pomanjkanja naročnikov. Naša javnost bi si morala glede tega končno enkrat izprašati vest in si priznati, da nasproti temu tisku ni opravila in ne opravlja svoje narodne dolžnosti. Nič ne pomaga nositi vsake kvatre vence na grobove narodnih mučenikov ali neprestano tožiti nad krivicami, ki nam jih je svoj čas storil fašizem, ko nam je med drugim zatrl naš slovenski tisk, ko pa istočasno sami zatiramo svoj tisk s tem, da se sploh ne zanimamo za njegovo usodo, se ne naročamo nanj, ga ne kupujemo in prepuščamo vse breme zanj le redkim idealistom.

Take in podobne misli obhajajo človeka, ko prebira zadnje številke mladinskih mesečnikov »Galeb« in »Pastirček«. Oba lista sta za naše razmere naravnost odlično urejevana in opremljena ter se vsebinsko lahko merita z mladinskim tiskom, ki izhaja v neprimerno boljših pogojih in v nacionalnem okviru, ne samo v okviru neke manjšine. Tu se ne mislimo spuščati v podrobno oceno posameznih prispevkov, hočemu pa opozoriti na nekatere značilnosti in odlike v njih. Tako prinaša npr. zadnja, četrta številka »Galeba« članek o Prešernu v zvezi z njegovim praznikom 8. februarja. Pozdraviti je, da ponatiskuje pričevanje njegove hčere Ernestine Jelovšek o njegovi osebnosti. Tako si bodo lahko mali bravci ustvarili konkretne predstave o tem našem velikem pesniku, katerega poezije in ideje jih bodo, upajmo, spremljale vse življenje. V zvezi z Župančičevim jubilejem — stoletnico njegovega rojstva — pa je objavljena pe-

sem Slava Štinetič »Na Vinici«. Mesečna priloga je posvečena tokrat prosvetnim domovom na Tržaškem, upodobljenim v barvnih fotografijah, in našemu sadnemu drevju Otrokom, ki so doma z vasi, so ta drevesa seveda znana in domača, malim meščančkom pa bodo te fotografije pomagale razlikovati med posameznimi drevesi in cvetovi, če že ne med sadeži, ki so jim prav tako znani kot otrokom na vasi. Naj opozarjamo tudi na številna pismenca otrok.

»Pastirček«, ki je prišel že do pete številke, prinaša več vedrih prispevkov o pustu in nadaljevanje »Goriških sprehodov«, ki jih piše Marija Perat. Lep je tudi članek o dolinskih pericah, ki ga je napisala »nekdanja učiteljica iz Doline«. Tudi v tem listu najdemo sestavek o Prešernu pod naslovom »France Prešeren — ljubitelj otrok«, poleg njegove pesmi »Vrbi«. Objavljene so tudi note Alojzija Bratuža za Mur-novo pesem »To je lovski rog«, kar je prijetno presenečenje te številke. Zora Saksida je prispevala pesem »Pozabljiva zima«, Ljubka Šorli pa pesmi »Prvi zvonček« in »Bibi«.

Tako najdemo za zdaj prvi zvonček po njeni zaslugi vsaj v »Pastirčku«.

—o—

SLOVENSKI KLUB PRIREDI:

v torek, 28. februarja ob 20.30 v svojih prostorih v Ul. sv. Frančiška 20

EN SREČEN, VESELI INU TROŠTOV POLN DAN VOŠČIM

Večer govorov vipavskega redovnika Janeza Svetokriškega, ki so pred 300 leti s svojo baročno govorico, duhovitostjo in šegavostjo navduševali naše prednike.

Izbral Tone Partljič, režija in scena Iztok Valič. Nastopa JOŽE ZUPAN.

Osma številka revije »2000«

Izšla je osma številka revije »2000«, časnika za mišljenje, umetnost, kulturna in religiozna vprašanja, kot se označuje in katerega glavni urednik je Peter Kovačič. Začenja se z esejem, ki ga je napisal ravno ta pod naslovom »Govorica obličja«. »Umetnost razcdeva obličje človekovega duha. To je njeno resnično dejanje«, pravi takoj na začetku. Potem skuša označiti in razložiti umetnost slikarja Franceta Zupeta-Krištofa, katerega portret prof. Lino Legiša ilustrira esej. V reviji pa najdemo še več njegovih risb. O istem slikarju piše tudi Taras Kermavner pod naslovom »Nevarna zjedrenost«. Slikar Zupet sam pa je prispeval esej o kiparki Karli Bulovec-Mrak pod naslovom »Živali, priče človeškega!« Po njegovem je Karla Bulovec »srečala žival kot samostojno, tragično bitje, ki trpi in zavestno reagira na človekovo približanje, medtem ko je Albrecht Dürer rastline in živali ugotavljal kot natančen merec in estet«. To pazoruje nekaj živalskih risb Bulovčeve.

Ivan Mrak sodeluje v reviji z esejem »Beseda o tragediji«, v katerem najdemo marsikatero iz-

virno misel, npr. da je tragedija izziv naši zavesti, naši najvišji možnosti, naši dokončni izpolnitvi. Preveden je tudi esej Nikolaja Berdjajeva »Volja do življenja in volja do kulture«, h kateremu je napisal samo z začetnicami B.P. podpisani prevajalec tudi krajši komentar. Berdjajev je bil eden najglobljih krščanskih mislecev moderne dobe in kot bivši marksist, tudi dober poznavavec marksizma ter njegov globok kritik.

Peter Kovačič je objavil tudi nekaj pesmi, Tomo Rebolj pa je prispeval dolgo novelo »Izpolnitev«, o kateri bomo po možnosti spregovorili posebej.

Na koncu najdemo še precej zanimivo rubriko ocen in zapiskov.

—o—

V galeriji Forum bodo odprli 27. t.m. ob 18. uri razstavo umetniških fotografij Sergia Scabarja iz Ronk. Razstavljal je že na pomembnih razstavah umetnostne fotografije in bil večkrat nagrajen.

Tržaške novice

Mladi univerzitetni profesor Jože Pirjevec, ki predava zgodovino slovanskih narodov na univerzah v Pisi in Trstu, je objavil knjigo »Nicolò Tommaseo tra Italia e Slavia«, ki je deležne dobrih ocen v tisku.

V Trstu zelo manjka stanovanj, hkrati pa je razvidna iz neke statistike, ki jo je sestavila deželna uprava, da je v našem mestu 2.500 praznih stanovanj. Vmes je po vsej verjetnosti špekulacija

Se vedno je možen vpis v tečaje srbsko-hrvaškega jezika, ki bodo v popoldanskih ali večernih urah, z začetkom v tem mesecu. Vpis pri tajništvu Centra za kulturne izmenjave v ulici Valdirivo 30/II vse dni v tednu razen srede in sobote, od 17.30 do 20. ure.

—o—

ODPRTJE RAZSTAVE SLIKARJA

EDVARDA ZAJCA

bo v petek, 24. t.m., ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah. Na razstavi bodo dela iz cikla »Logični trenutki v barvah«, ki niso še bila razstavljena. Slikarja bo predstavil prof. Avgust Černigoj.

Na kulturnem večeru bo nastopil deklški zbor »I. Gruden« iz Nabrežine pod vodstvom prof. Sergija Radoviča.

Razstava bo odprta do 5. marca 1978.

—o—

GLASBENA MATICA — TRST

S SODELOVANJEM

STALNEGA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA
Gostovanje Opere Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane

BEDRICH SMETANA

PRODANA NEVESTA

Opera v treh dejanjih

Dirigent: RADO SIMONITI

solisti, balet, orkester in zbor Ljubljanske opere

KULTURNI DOM V TRSTU: V soboto 4.3. 1978 ob 20.30 - predstava v abonmaju GM
V nedeljo 5.3.1978 ob 16. uri vstopnice s popustom za abonente GM iz Gorice in SSG

Abonenti GM prosimo, da javijo v tajništvo (tel. 418-605), če se ne morejo udeležiti sobotne predstave.

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom

Anonimo Veneziano:

BENEČANKA

(La Venexiana)

v soboto, 25. februarja ob 19.30 - Izven abonmaja

—o—

MALA DVORANA

Kole Čašule:

VRTINEC

EKSPERIMENTALNI ODER

v soboto, 25. februarja ob 22. uri
v ponedeljek, 27. februarja ob 20.30
v torek, 28. februarja ob 20.30
v sredo, 1. marca ob 20.30
v četrtek, 2. marca ob 20.30

Zaradi eksperimentalnega značaja predstave je število sedežev strogo omejeno. Prosimo cenjene obiskovalce, da pravočasno rezervirajo sedež.

POPUST ZA ABONENTE SSG

Prodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma ob delavnikih od 12. do 14. ure, tel. 734-265.

POLEMKA ZARADI NASILJA NA SEVERNEM IRSKEM

Z objavo pisem v ameriškem časopisu je prišla na dan ostra polemika med irskim ministrom, predsednikom Lynchom in nekimi ameriškimi poslanci v zvezi z nasiljem v Ulstru. Irski ministrski predsednik obtožuje demokratskega poslanca Maria Biaggija, ki je bil izvoljen v državi New York, vmešavanja v irske notranje zadeve in podpiranja nasilja. Lynch dodaja, da organizacije v tujini, kot na primer Irski narodni svet, podpirajo terorizem. Irski premier je odgovoril na Biaggijevo pismo, v katerem mu je slednji čestital ob njegovi zahtevi po umiku britanskih čet iz Ulstra. Lynch poudarja, da je nasilje glavna ovira pomiritvi v Ulstru ter dodaja, da velika večina irskega ljudstva zavrača terorizem. Tudi senator Edward Kennedy je pozval Američane, naj ne podpirajo skupin, ki stremijo po širjenju nasilja na Severnem Irskem.

OBTOŽBE NA RAČUN SZ

Medtem ko je polkovnik Mengistu, ki je na čelu etiopske vojaške vlade, zagotovil Washingtonu, da njegove čete ne bodo prekoračile meje s Somalijo in pokazal novo pripravljenost do Združenih držav, je somalski predsednik Barre na tiskovni konferenci ostro obsodil Sovjetsko zvezo. Dejal je, da se hočejo Sovjeti maščevati zaradi izgona iz Somalije ter da hočejo priti do pristanišča Berbera, ki je važna strateška točka v Adenskem zalivu. Barre je še dejal, da je na področju Ogadena bolj malo somalskih vojakov ter da vodijo boj proti etiopskim četam samo filosomalni bojovniki. Somalske čete so po njegovih trditvah intervenirale, potem ko so etiopska letala bombardirala somalsko ozemlje.

ZKJ pred kongresom

(nadaljevanje s 1. strani)

federacije, je opozoril, da na bližnjem kongresu ne bo nobenih bistvenih sprememb in da ostaja Zveza še dalje enotna, revolucionarna in vodilna idejnopolitična sila jugoslovanske družbe. Napovedal je nato, da bodo na kongresu govorili tudi v Socialistični zvezi, ki naj postane — kot je dobesedno dejal Stane Dolanc — čedalje bolj organizacija, v kateri se bodo na samoupraven način razreševale vse politične dileme, ki v tem trenutku stopajo pred jugoslovansko družbo. »Mislimo — je dejal Stane Dolanc — da naj bi vsi tisti, ki so za socializem, za socialistično samoupravljanje, za neuvrščenost, živeli in delali v socialistični zvezi, ne glede na to, ali se v celoti strinjajo s programom Zveze komunistov ali ne, ali imajo drugačen pogled na svet. Socialistična zveza naj bi bila tisto mesto, kjer se bodo razčiščevale vse politične dileme, ki utegnejo v danem trenutku stopti pred družbo, ali pred katerikoli sestavni del družbe.

Na koncu svojega govora je Stane Dolanc omenil Kardeljevo študijo o smereh razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, pri čemer je ugotovil, da je to delo vzbudilo veliko pozornost tako doma kot v tujini. Pozornost je razprava vzbudila predvsem zaradi tako imenovane množice samoupravnih interesov, oziroma pluralizma interesov, ki izvira po izjavah Staneta Dolanca »iz same strukture jugoslovanske družbe, iz njene demokratičnosti, iz dejstva, da različni subjekti izražajo različne interese, ki pa so vendarle samoupravni in socialistični.«

Iz teh in drugih izvajanj tajnika izvršnega odbora Centralnega komiteja Zveze

komunistov Jugoslavije izhaja, da se obeta pred kongresom Zveze živahna in vsekakor zanimiva razprava, saj so v središču pozornosti kočljivi problemi, katerih splošne rešitve pa so v bistvu že nakazane. To je nov dokaz, da je jugoslovanska družba izrazito eksperimentalnega značaja, zaradi česar tudi vzbuja zanimanje v mednarodni javnosti.

—o—

ZA IZBOLJŠANJE KMETIJSTVA V NASI DEŽELI

V deželnem svetu se je zaključila splošna razprava o zakonskem osnutku, ki se nanaša na izvajanje direktiv Skupnega evropskega trga za reformo kmetijstva. Temeljni cilj zakonskega ukrepa, ki se naslanja na vsedržavne predpise in na navodila Evropske skupnosti, je odpraviti pomanjkljivosti, ki jih je okviru Skupnega trga povzročila sedanja tržna politika, ter podpreti cene, da bi se preko premišljene uporabe različnih pomoči lahko razvijale učinkovite in sposobne kmetije, ki bodo lahko zagotovile kmečkim družinam pravične dohodke in življenjske pogoje, slične pogojem na drugih gospodarskih sektorjih. Navodila Evropske skupnosti naj bi postala zakon, seveda s prilagoditvijo deželnemu kmetijskemu stanju.

Kot znano, ima avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina primarno pristojnost v kmetijskih vprašanjih. Novi zakon bo pomenil konkretizacijo pomoči kmetijam, da si bodo lahko izdelovale razvojne načrte, ki bodo omogočili kmetom in kmetijskim delavcem take povprečne dohodke, kot jih imajo delavci v industriji na istem območju. Predvideva tudi vrsto posebnih pomoči za hribovita področja in za šolanje kmetijskih strokovnjakov.

Zakonski osnutek, o katerem je zdaj razpravljala deželni svet, predvideva strošek 12 milijard in pol lir v prihodnjih štirih letih v ta namen, od tega 5 milijard lir samo za tekoče leto. Določene pomisleke o zakonskem osnutku so izrazili komunistična svetovalca Moschioni in Bettoli, svetovalka Furlanskega gibanja Puppini in socialist Ermano. Za zakonski osnutek pa so se izrekli krščanski demokrat Nicolini, socialdemokrat Lonza in misovec Parigi.

—o—

S TRŽAŠKEGA

DRUSTVO SLOVENSkih IZOBRAŽENCEV
v Trstu

p r i e d i

OKROGLO MIZO O GLOBALNI ZAŠCITI
SLOVENCEV V ITALIJI

v ponedeljek, 27. februarja, ob 20.15 v dvorani Slovenske prosvete v ulici Donizetti 3.

Sodelujejo predstavniki strank in izvedenci. Vstop prost.

OBČNI ZBOR GLASBENE MATICE

V petek, 24. t.m., bo v društvenih prostorih v ul. R. Manna 29 v Trstu, ob 20. uri občni zbor Glasbene Matice. Na dnevnem redu so poročila o društvenem delovanju, razprava, volitve in razno.

Nova obrambna poteza koroških Slovencev

(nadaljevanje s 1. strani)

sklepa listine konference o varnosti in sodelovanju v Evropi za pravično rešitev tega vprašanja, ki je — kot še enkrat poudari spomenica — hkrati vprašanje demokratičnih svoboščin sodobne Avstrije in Evrope.

Seveda si ni mogoče obetati od tega nastopa kakih neposrednih rezultatov, nedvomno pa je pripomogel k boljši informiranosti Evrope o položaju slovenske manjšine v Avstriji in povečal težo tega problema v mednarodnem pogledu, da bi prej ali slej prevagala tehniko v prid koroških Slovencev. Nemogoče je namreč mirno in celo pasivno prenašati novi pritisk šovinističnih nemškonalcionalnih krogov, ki so se pod Hitlerjem istili z nacional-socializmom, danes pa se odevajo v barve avstrijskih demokratičnih strank, a niso spremenili svoje prejšnje narave. Seveda pa bodo morali tudi koroški Slovenci enotno zideliti svoj jasni program za rešitev koroškega vprašanja in to predvsem na osnovi teritorialne avtonomije, na kar se je vedno pozabljalo ali popuščalo, tudi pri sklepanju državne pogodbe. Koroški Slovenci niso Cigani, ki raztreseno taborijo tu pa tam, ampak avtohtono

ljudstvo, kot upravičeno poudarja njihova spomenica, ki živi že od 6. stoletja na Koroškem in je bilo tam pred Nemci — ljudstvo, ki je vedno imelo in mora imeti pravico ne le do svojega jezika, ampak tudi do svojega ozemlja, čeprav v okviru avstrijske države, kajti ni ljudstvo brez ozemlja. Na to pravico smo Slovenci le prevečkrat pozabili in se zadovoljili z jezikovnimi drobtinami in kako šolsko uro slovenščine.

To nikakor ne pomeni kakega nasprotovanja ali celo napada na avstrijsko državo, ampak obratno, krepitev njenih demokratičnih struktur in sil. Že danes se namreč dajejo te strukture in sile vse preveč odrivati in pogojevati od bojovitega veleniškega šovinizma, ki pa ni resnični avstrijski demokraciji nič manj nasproten in nevaren kot koroškim Slovincem. Zmaga nad koroškimi Slovenci bi mu dala novega zaleta in poguma in tedaj bi brez vsakega dvoma uperil svoje napade direktno na avstrijsko demokracijo. Zato koroški Slovenci ne morejo in ne smejo popustiti, tudi v interesu avstrijske demokracije same in vse demokratične Evrope in ne le zaradi lastnega narodnostnega obstoja.

Življenje v Rusiji

Med bestsellerji italijanskega knjižnega trga je knjiga o današnjem življenju v Sovjetski zvezi. Njen avtor je italijanski časnikar Piero Ostellino. Knjiga ima naslov »Vivere in Russia« (Življenje v Rusiji), izdala pa jo je založba Rizzoli.

Ostellino je prikazal v njej kar najbolj realistično podobo sovjetskega načina življenja ali bolje rečeno celotne sovjetske družbe, kakor se kaže v stvarnosti, v vsakdanjem življenju, ne samo v fasadi, ampak tudi za njo.

Ostellino, ki je doma iz Benetk in je študiral politične vede na turinski univerzi, je že od leta 1973 dopisnik dnevnika »Corriere della Sera« v Moskvi. Kot tak živi v stalnem dotiku s sovjetskim dogajanjem, tako političnim na uradni ravni kot z vsakdanjim, kot ga predstavljajo navadni sovjetski državljani in njihovo življenje. Tako si je nabral izkušnje in spoznanje, ki jih nudi zdaj v svoji knjigi na skoro 300 straneh italijanskim bralcem. Takoj je treba reči, da je to verjetno najboljša knjiga, ki je bila kdaj napisana iz ideološkega zornega kota ali iz kakega načelnega nasprotstva, ampak iz resnične želje ugotovljati in povedati resnico, kakor jo je videl. Morda ravno zato izstopajo v knjigi razlike med zahodno in sovjetsko družbo v vsej jasnosti in plastičnosti. V marsičem Ostellino pri tem popravlja sliko, ki jo podajajo o sovjetski družbi, takoj imenovali kremlogi, kot jih je posebno veliko v Združenih državah in ki sodijo stvari predvsem po uradni ravni in plastičnosti. Zato se navadno zmotijo in vse njihove napovedi so skoro vedno zgrešene. Ostellino pa opazuje ruske ljudi na cesti, v trgovini, v tovarnah, pisarnah, v kolhozih, ocenjuje sovjetske radijske in televizijske oddaje, sovjetske liste, pisma bravcev v njih, sovjetske sindikate, sovjetsko vojsko in seveda tudi politiko, katero pa vidi vedno v odnosu do ruske oziroma sovjetske vsakanosti.

Podoba ruske družbe, ki jo tako razodeva v svoji knjigi, je neposredna, živa in stvarna, obenem pa taka, da se človek začudeno vpraša, kako je mogoče, da tako

življenje traja kar naprej in da se ljudje ne zavedo, da je vse skupaj postavljeno na neko zgrešeno osnovo in uravnano po nena-ravih kriterijih. Socializem je postal v Sovjetski zvezi po Ostelinovih ugotovitvah nekaj povsem abstraktnega, kar ni v službi človeka, ampak mora biti človek v službi te abstraktne ideje.

Knjiga pretresljivo prikazuje med drugim tudi položaj Judov v Sovjetski zvezi. Posebna zanimivost v njej pa so tudi opisi in razlage raznih dozdevno vsakdanjih pojavov, kot so npr. avtomobilizem, voznje z vlaki ali z letali, sovjetska stanovanja, življenje zahodnih dopisnikov in diplomatov v Moskvi itd. Knjiga se bere napeto kot najbolj zanimiv roman in ko jo človek odloži iz rok, lahko reče, da je zelo veliko zvedel o sovjetski družbi in sovjetskem sistemu hkrati pa je vesel, da mu ni treba živeti v njem.

Koliko je vredno ženino delo?

Koliko je vredno ženino delo v gospodinjstvu in pri skrbi za moža in troke? O tem se možje le malokdaj vprašajo, toda britanska zavarovalna družba »Liberty Life Assurance Company« je nedavno izračunala vrednost njihovega dela in ugotovila, da je vredno tudi do 115 funtov šterlingov na teden, to je nad 200.000 lir. Toliko je vredno njihovo delo za moža in otroke. Zanimivo je, da je to približno 55.000 lir več, kot znaša povprečna moška tedenska plača v Veliki Britaniji. Velika večina moških pa se sploh ne zaveda vrednosti dela svoje žene — trdi omenjena zavarovalna družba — in niti ne pomislijo, kaj bi bilo, če bi morali shajati ob istem delu brez nje. Zato jih tudi ne skrbi za njeno življenje. Samo vsak 18. mož v Veliki Britaniji sklene življenjsko zavarovanje za svojo ženo.

Vrednost ženinega dela so izračunali tako, da so plačali najeti delovni sili za isto delo, ki ga sicer opravlja žena in mati v gospodinjstvu oziroma domu. Seveda ni bila nobena druga ženska pri volji, da bi vse sama delala, in se je moralo zvrstiti v teku dneva — seveda pa ne noči! — več žensk; nobena ni bila pri volji, da bi stala na nogah, kuhala, brisala otroške noske in ritke ter prala in pomivala posodo od jutra do poznega večera. To zmorejo le žene in matere, a niti ne za plačo, ampak iz ljubezni ali vsaj iz občutka dolžnosti.

Strokovnjaki pa so mnenja, da je bilo ženino delo še pre nizko ocenjeno, kajti pri oceni niso vzeli v poštev, da delajo žene poleg pravega gospodinjanskega dela tudi še

marsikaj drugega, so npr. bolniške strežnice, šivilje za svojo družino, vozijo otroke v šolo, električarke, dekoraterke, zastonj preplekajo stanovanje, pletejo jopice in nogavice in poleg tega seveda še na razne načine razveseljujejo moža in otroke. Zavarovalnica je ocenila, da dela žena in mati štiri-ritinajst ur na dan, a marsikatera preseže tudi ta dolgi delovni urnik.

—o—

NOVICE

Egipt je pretrgal diplomatske stike s Ciprom, ker so Ciprčani streljali na egiptovski komandos, ki je reševal talce, katere sta držala ujeta v letalu dva palestinska terorista na letališču pri Nikoziji. Padlo je 15 egiptovskih vojakov, 15 pa je bilo ranjenih. Taka »solidarnost« ciprskih oblasti s teroristi se zdi res nerazumljiva. Lahko bi se bili omejili na protest zaradi kršitve suverenosti z egiptovske strani, a ciprsko suverenost sta očitno že prej prekršila terorista.

—o—

Pogajanja med strankami za rešitev italijanske vladne krize trajajo naprej, vendar bi se moralo — po napovedih — v kratkem pokazati, če je možen kak sporazum, po katerem bi uživala nova Andreottijeva vlada v parlamentu večino, ki bi jo sestavljala tudi KPI, a ki po sklepu vodstva KD ne bi smela imeti oblike in pomena politične koalicije.

—o—

Deželni institut za evropske študije IRSE v Furlaniji - Julijski krajini s sedežem v Pordeonu začenja danes, 23. t.m. kulturni tečaj o politični ekonomiji. Predavanje bo imel prof. Paolo Onofri, predavatelj za gospodarsko programiranje na fakulteti za politične vede v Bologni.

—o—

DAROVNI ZA TISKOVNI SKLAD

Vrtovčevi iz Gorice lir 50.000, gospa Mila Vianello iz Milana lir 6.000.

Slovensko odposlanstvo na obisku...

Nadaljevanje s 5 strani)

delegacija v spremstvu pokrajinskega odbornika za zdravstvo Toffoletti odpotovila v Čedad, kjer se je v prostorih Kulturnega društva »Ivan Trinko« srečala s predstavniki kulturno-prosvetnih organizacij iz Beneške Slovenije, z nekaterimi beneškimi duhovniki ter občinskimi upravitelji.

Predstavniki beneških Slovencev so obrazilili celotno problematiko svoje ožje domačije, ki jo je tako hudo prizadel potres in ki je v narodnostnem pogledu hudo zapostavljena. V razpravo je posegel tudi pokrajinski odbornik Toffoletti, ki je med drugim omenil manjšinsko konferenco, katero bo v kratkem priredila videmska pokrajinska uprava. V tej zvezi je dejal, da bo konferenca predstavljala korak naprej pri od-

stranjevanju usedlin preteklosti. Odbornik je pristavil, da se furlansko prebivalstvo sooča in sprejema slovensko kulturo in prisotnost Slovencev, a da je pri tem potrebna precejšnja postopnost. Slovenska delegacija se je popoldne sestala tudi s predstavniki gorske skupnosti Nadiških dolin.

S tem obiskom se je Edo Brajnik, ki je bil eden glavnih pobunikov politike sodelovanja med Slovenijo in Furlanijo - Julijsko krajino in hkrati odlični poznavalec manjšinske problematike, poslovil od svojih prijateljev v Furlaniji - Julijski krajini, saj mu bo konec prihodnjega meseca potekel mandat predsednika komisije za mednarodne odnose. Prepričani pa smo, da bo tudi v bodočnosti tako pozorno in s tako občutljivostjo spremljal dogajanja v zamejstvu kot doslej.

zdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51